

**Europski
odbor regija**

RESOL-VII/004

139. plenarno zasjedanje, 30. lipnja – 2. srpnja 2020.

REZOLUCIJA

**Prioriteti Europskog odbora regija
za razdoblje 2020. – 2025.**

***Europa se približava građanima zahvaljujući svojim selima, gradovima i
regijama***

Rezolucija Europskog odbora regija – Prioriteti Europskog odbora regija za razdoblje 2020. – 2025. – Europa se približava građanima zahvaljujući svojim selima, gradovima i regijama

Europski odbor regija (OR) politička je skupština utvrđena Ugovorima EU-a koja osigurava institucionalnu zastupljenost svih teritorijalnih jedinica, regija, gradova i općina.

Europska unija koja uzima u obzir lokalne i regionalne potrebe i interese povećava demokratsku legitimnost, jača osjećaj odgovornosti te postiže veću dodanu vrijednost, kako u pogledu politika EU-a tako i u pogledu njihove djelotvornosti na terenu, što donosi korist građanima. U tu svrhu Europski odbor regija blisko surađuje s Europskom komisijom, Europskim parlamentom i Vijećem Europske unije, kao i s raznim razinama uprave u državama članicama. Trenutačno stanje u EU-u iziskuje da se ta suradnja neprestano jača te da stavovi regija, gradova i općina budu sve prisutniji u izradi politika i zakonodavstva EU-a.

Od krize do obnove: ususret otpornoj, održivoj i kohezivnoj Europskoj uniji

Europska unija u posljednjih je nekoliko godina naišla na izazove za koje ne postoje presedani: ozbiljna financijska kriza i teške ekonomske recesije, socijalni i teritorijalni izazovi, zelena i digitalna tranzicija, nestabilnost u susjednim zemljama i u globalnom sustavu te migracije. Pandemija COVID-a 19 stavlja na dodatnu kušnju solidarnost EU-a, a pod lupu našu sposobnost da se nosimo s izvanrednim situacijama koje vrše velik pritisak na naše zdravstvene, socijalne i javne službe. Ova najnovija kriza ukazala je na potrebu ne samo za koordiniranim odgovorom, kojeg bi podupirao puno jači proračun EU-a već i za dodatnom potporom namijenjenom milijunu europskih lokalnih i regionalnih vlasti u Europi koje su u prvim redovima zaštite građana i lokalnih gospodarstava te reagiranja na hitne situacije.¹

Sve regije i gradovi EU-a moraju postati socijalno, ekonomski i okolišno otporniji. Uz potporu primjereno financiranih europskih ulaganja, EU treba osigurati da njegove politike i programi zadovoljavaju potrebe lokalnih zajednica. Gradovi i regije pokretači su europskog gospodarstva. Uloga lokalnih i regionalnih vlasti ključna je za izradu i provedbu politika EU-a, zbog čega EU mora na bolji način i u većoj mjeri uključiti gradove i regije u donošenje odluka na europskoj razini putem praktičnog i dobro organiziranog višerazinskog postupka upravljanja. Europa mora u suradnji s državama članicama i lokalnim i regionalnim vlastima u cijelom EU-u ubrzati digitalizaciju i ojačati inovacijske kapacitete. Brži i pravedniji oporavak iziskuje veću europsku solidarnost, odgovornost i partnerstva, a mora ga pokretati predanost EU-a zelenom, održivom i teritorijalno uravnoteženom rastu koji podupire svaku regiju i grad.

¹ Deklaracija Europskog odbora regija „Lokalne i regionalne vlasti kao akteri europskog odgovora na krizu uzrokovanu COVID-om 19”

Tijekom tekućeg petogodišnjeg mandatnog razdoblja (2020. – 2025.) Europski odbor regija (OR) stoga će se uz pomoć ključnih mjera usredotočiti na sljedeće prioritete:

Približiti Europu građanima: jačanje demokracije EU-a i zajednički rad na budućnosti naše Unije

Zadaća je OR-a približiti Europu građanima i ojačati europsku demokraciju na svim razinama kako bi se učinkovitije zadovoljile potrebe građana i vratilo njihovo povjerenje u Europsku uniju i njezine institucije. OR će raditi na tome da sve regije, gradovi i sela dobiju podršku EU-a za sanciju kratkoročnih i dugoročnih posljedica pandemije COVID-a 19. OR će nastaviti raditi na poboljšanju kvalitete zakonodavstva EU-a i na boljem predviđanju njegovog teritorijalnog učinka te na promicanju načela aktivne supsidijarnosti. U ostvarivanju te zadaće OR će se oslanjati na zakonodavni i politički rad svojih članova i članica, dionika i dionica, kao i na njihov rad na politikama. Osim toga, OR će osmisliti komunikacijsku kampanju usmjerenu na temeljnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u europskoj demokraciji, koja će uključivati pripremu i doprinos konferenciji o budućnosti Europe. Godišnji lokalni i regionalni barometar – koji će se temeljiti na pouzdanim statističkim podacima i uključivom pristupu koji će obuhvaćati članove i članice OR-a te relevantne dionike i dionice, a sadržavat će i plenarnu političku raspravu na visokoj razini – bit će godišnja referentna točka i tako doprinositi tom cilju.

U okviru te teme OR će dati prednost sljedećim ključnim mjerama:

1. podizanju svijesti i promicanju djelovanja na lokalnoj i regionalnoj razini u vezi s temeljnim vrijednostima EU-a – poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, jednakost, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava – koje je potrebno zaštititi i poštovati čak i u kriznim vremenima. OR je predan pronalaženju primjerenih odgovora na lokalnoj i regionalnoj razini na način rada EU-a, kao i suradnji svojih članova i članica s građanima, u cilju premošćivanja jaza između institucija EU-a i lokalnih zajednica;
2. ponavljanju svog zahtjeva da punopravno sudjeluje u svim tijelima konferencije o budućnosti Europe. Baš kao i gospodarska i klimatska kriza, pandemija je pokazala da je više nego ikad potrebno duboko promišljanje o europskoj demokraciji i politikama, a konferencija o budućnosti Europe bit će bitna prilika da se s građanima i lokalnim i regionalnim vlastima o EU-u raspravlja kao o projektu, a i za predlaganje – prije sljedećih izbora za Europski parlament – novog načina rada EU-a, uključujući i reviziju Ugovorâ u cilju potpunog uključivanja gradova i regija u izradu politika;
3. pozivu državama članicama i institucijama EU-a da uvažavaju, razvijaju i jačaju obveze dogovorene Berlinskom deklaracijom iz 2007. i Rimskom deklaracijom iz 2017., točnije da prihvate da bi zadaće i suradnju trebalo dijeliti među svim razinama vlasti, uključujući lokalne i regionalne vlasti, kako bi Europska unija postala djelotvornija, ujedinjenija, demokratskija i otpornija. Konačni tekst zajedničkog stajališta o konferenciji o budućnosti Europe trebalo bi donijeti u duhu institucionalne suradnje;

4. razvijanju – putem lokalnih i regionalnih vlasti – modela za trajni i strukturirani dijalog s građanima u kontekstu konferencije o budućnosti Europe i šire, čime bi se omogućio dvosmjerni proces komunikacije između građana i institucija EU-a. U tom pogledu, bogatstvo iskustava i postojeće najbolje prakse deliberativne demokracije na lokalnoj i regionalnoj razini, kao i brojne mreže izabраниh lokalnih i regionalnih vijećnika, ključne su vrijednosti kojima će OR doprinijeti raspravi o budućnosti Europe;
5. podupiranju lokalnih i regionalnih vlasti u optimalnom iskorištavanju novih instrumenata digitalne tehnologije i alata IKT-a. Digitalne tehnologije imaju znatan potencijal za inovativna rješenja koja se mogu primijeniti na gospodarske, socijalne i tehnološke izazove našeg vremena. Tako mogu unaprijediti pružanje javnih usluga, olakšati komunikaciju među ljudima, povećati sudjelovanje građana na nove i različite načine, povećati transparentnost, uključivost, osjećaj odgovornosti i prilagodljivost postupka donošenja odluka, poboljšati lokalno upravljanje te dopuniti i jačati demokraciju. Zbog toga je potrebno znatno poboljšati otpornost i neovisnost digitalnih sustava i onih koji ih nude;
6. promicanju raznolikosti zalaganjem za mjere uključivosti i ravnopravnosti te sprečavanjem i suzbijanjem rodne diskriminacije², rasnog i etničkog podrijetla³, vjere, invaliditeta ili dobi⁴, kao i diskriminacije na bilo kojoj osnovi, u OR-u i izvan njega kad je posrijedi donošenje odluka na europskoj, nacionalnoj, lokalnoj i regionalnoj razini;
7. aktivnom sudjelovanju u komunikacijskoj kampanji za podizanje svijesti u vezi sa suzbijanjem rodni stereotipa koju će Europska komisija pokrenuti i uložiti platforme na kojoj lokalna i regionalna tijela mogu razmjenjivati najbolje prakse o toj temi;
8. podupiranju i jačanju manjina u Europi, naročito putem inicijative „Minority SafePack“;
9. preuzimanju uloge referentne točke za sve regionalne i lokalne vlasti u Europi, pa i one koje nisu članice OR-a, i to jačanjem političkog identiteta OR-a i odnosa s glavnim političkim grupacijama, nacionalnim vladama, izabranim predstavnicima na lokalnoj i regionalnoj razini,

² Direktiva 2004/113/EZ

³ Direktiva 2000/43/EZ.

⁴ COM(2008) 426: Prijedlog direktive o provedbi načela jednakog postupanja prema svim osobama.

europskim i nacionalnim udrugama regionalnih i lokalnih vlasti te regionalnim uredima u Bruxellesu te jačanjem suradnje s njima;

10. podupiranju predstavničke demokracije jačanjem interakcije s parlamentima na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te razmjenjivanjem najboljih praksi o alatima za poticanje predstavničke i participativne demokracije, uključujući participativne proračune; vladavina prava, demokracija i dobro upravljanje moraju biti preduvjeti za dobivanje financijskih sredstava EU-a;
11. praćenju i promicanju – na temelju činjenične analize – decentralizacije lokalnih i regionalnih vlasti i financija te funkcioniranja lokalne demokracije u EU-u;
12. stvaranju digitalnih alata za mapiranje nadležnosti u pogledu politika i financija služeći se sinergijama s postojećim alatima EU-a te nacionalnih i međunarodnih organizacija;
13. podupiranju i promicanju važnog rada lokalnih i regionalnih vlasti u prvim redovima borbe protiv pandemije COVID-a 19 i gospodarske i socijalne krize. Pandemija pokazuje važnost pravilne primjene načela aktivne supsidijarnosti te ističe – s jedne strane – ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti, a s druge, potrebu za koordinacijom i potporom na europskoj razini;
14. analizi novih inicijativa za politike EU-a kako bi se osiguralo da one uključuju teritorijalnu dimenziju i ispunjavaju zahtjev za dodanom vrijednošću EU-a, u skladu s preporukama Radne skupine za supsidijarnost, proporcionalnost i inicijativu „Činiti manje, ali učinkovitije” te sa smjernicama za bolju regulativu;
15. smanjenju administrativnog opterećenja i troškova provedbe za regije i gradove insistirajući na pojednostavljenju zakonodavstva i upozoravajući na praksu tzv. prekomjerne regulacije općenito;
16. jačanju suradnje s Europskom komisijom, Europskim parlamentom i Europskim vijećem, među ostalim putem Mreže regionalnih središta i platforme *Fit for Future* („Spremni za budućnost”), kako bi se djelotvornost izrade politika EU-a poboljšala uz pomoć povratnih informacija o konkretnim iskustvima lokalnih i regionalnih dionika;
17. promicanju važnosti lokalne samouprave unutar Europske unije, u zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama te partnerskim zemljama u istočnom i mediteranskom susjedstvu;

18. podupiranju globalnog djelovanja EU-a promicanjem vrijednosti i načela kao što su ljudska prava, demokracija, vladavina prava, održivi razvoj i socijalna uključenost, putem bliske suradnje s mediteranskim i istočnim partnerima.
19. poticanju regionalnih parlamenata da se uključe u pilot-projekt OR-a i CALRE-a u cilju pokretanja političkih rasprava o važnim pitanjima u vezi s EU-om, primjerice o pripremi godišnjeg programa rada Europske komisije;
20. osiguravanju toga da EU podupire stvarno sudjelovanje i angažman mladih, među ostalim putem strukturirane suradnje s koordinatorom EU-a za mlade, jačanjem mjera kao što je Garancija za mlade radi poboljšanja izgleda za kvalitetno zapošljavanje i obrazovanje te uspostavom Europske garancije za djecu;
21. nastavljanju suradnje s mladim izabranim političarima (YEP) u okviru OR-ova programa YEP kako bi se za buduće generacije izabranih lokalnih i regionalnih političara uspostavile veze s europskim i nacionalnim procesima donošenja politika;
22. promicanju kulturne raznolikosti naših lokalnih, regionalnih, nacionalnih i europskih identiteta te različitih jezika i tradicija koji čine europsku kulturnu baštinu; isticanju činjenice da su kulturni i kreativni sektor, koji imaju svoje mjesto ne samo u lokalnom gospodarstvu kao poslodavci već i u društvenom životu zajednica općenito, snažno pogođeni pandemijom i da im je potrebna potpora; doprinosu Novoj europskoj agendi za kulturu, među ostalim uključivanjem ulaganja u kulturu u razne fondove EU-a, te jačanjem sinergije između kulture i drugih politika kao što su turistička, regionalna i obrazovna politika, politika mladih te politika istraživanja i inovacija.

Sagledavati velike društvene promjene koje u izgradnji otpornih regionalnih i lokalnih zajednica za sobom povlače digitalni, okolišni i demografski izazovi te reagirati na te promjene

Tekuća klimatska i digitalna tranzicija, demografska transformacija te posljedice unutarnjih i vanjskih migracijskih tokova u velikoj mjeri utječu na sve europske regije, gradove i sela. Zadaća OR-a u pogledu ovog drugog prioriteta bit će analizirati i utvrditi rješenja koja će regionalnim i lokalnim vlastima omogućiti da odgovore na te velike društvene promjene do kojih dolazi tamo gdje građani žive. Pandemija COVID-a 19 iziskuje promišljanje o odgovarajućem odgovoru na te izazove dok Europa i države članice pokazuju što su spremne učiniti da spase živote i gospodarstvo. Zbog ove krize povećala se potreba za temeljitom analizom politika, nadležnosti i sveukupnog funkcioniranja Europske unije. OR stoga pozdravlja važnu raspravu o svim područjima politike EU-a u okviru konferencije o budućnosti Europe te sa zanimanjem iščekuje opću raspravu i razmatranje sa stajališta načela supsidijarnosti. U ostvarivanju te zadaće OR će se oslanjati na zakonodavni i politički rad svojih članova, članica, dionika i dionica, kao i na njihov rad na politikama, a pritom će doprinositi europskom zelenom planu i raditi na ostvarivanju UN-ovih ciljeva održivog razvoja. To će se dopuniti

komunikacijskom kampanjom pod vodstvom OR-a. Godišnji lokalni i regionalni barometar također će doprinijeti ostvarenju ovog prioriteta.

OR će dati prednost sljedećim ključnim mjerama:

23. promicanju kriznog plana za pandemiju COVID-a 19 na temelju provedbe ciljeva održivog razvoja na lokalnoj i regionalnoj razini, kao i drugih inicijativa iz europskog zelenog plana;
24. doprinošenju ciljevima smanjenja emisija ugljika do 2030. u svrhu postizanja klimatske neutralnosti do 2050., i to poticanjem ambicioznog i odlučnog lokalnog i regionalnog djelovanja u okviru klimatskog sporazuma i drugih relevantnih lokalnih i regionalnih inicijativa za održivi razvoj;
25. promicanju korištenja strategija pametne specijalizacije i drugih instrumenata u jačanju europskih partnerstava i lokalne javno-privatne suradnje u cilju poboljšanja stručnih kompetencija, kao i mogućnosti stjecanja kvalifikacija na radnim mjestima te u područjima i tehnologijama potrebnima za izgradnju održivosti, dodane vrijednosti i otpornosti na lokalnoj i regionalnoj razini;
26. doprinošenju ambicioznoj politici EU-a u području okoliša, osiguravanjem uključivanja politike u sve programe djelovanja za okoliš; osiguravanju toga da lokalna i regionalna dimenzija bude na odgovarajući način uzeta u obzir u pripremi i provedbi triju glavnih prioriteta europskog zelenog plana na području okoliša, a to su bioraznolikost, kružno gospodarstvo i nulta stopa onečišćenja; planiranju okolišnih i klimatskih politika prikladnih za praktičnu provedbu u svim vrstama zajednica;
27. usmjeravanju i podupiranju razvoja sporazuma o klimi uz pomoć koordiniranih i međusektorskih mjera i inicijativa, uključujući lokalno utvrđene doprinose i političke obveze na razini regija i gradova, kako bi se osiguralo da se taj sporazum temelji na višerazinskom upravljanju i djelotvornom širenju dobre praksi te da nijedna osoba ili regija ne bude zapostavljena;
28. predviđanju toga kako će transformacije na području energije, mobilnosti i digitalizacije utjecati na naše zajednice; izradi strategija i podupiranju njihove brze provedbe kako bi se njihovi pozitivni učinci maksimalno povećali, a negativni učinci na lokalnoj razini smanjili;
29. jačanju otpornosti na lokalnoj razini putem prilagodbe klimatskim promjenama i jačanju lokalnih kapaciteta za reagiranje na ekstremne vremenske nepogode koje su sve učestalije i sve ozbiljnije, a naročito osiguravanjem toga da lokalne i regionalne vlasti raspoložu resursima

nužnima za upravljanje u slučaju katastrofe korištenjem Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu i povećanog Fonda solidarnosti EU-a;

30. doprinošenju pripremi cilja nulte stope onečišćenja za okoliš bez toksičnih tvari te pripremanju i podupiranju regionalnih i lokalnih vlasti u provedbi ambicioznih ciljeva EU-a za akcijski plan za nultu stopu onečišćenja zraka, vode i tla; doprinošenju reviziji paketa za gradsku mobilnost na temelju iskustava stečenih s planovima održive gradske mobilnosti i pripremi tijela nadležnih za javni prijevoz da odgovore na egzogene prijetnje pružanju sigurnih i zaštićenih usluga mobilnosti;
31. osiguravanju toga da se prilikom osmišljavanja, ocjenjivanja i provedbe nacionalnih energetske i klimatskih planova, nacionalnih dugoročnih strategija i nacionalnih dugoročnih strategija obnove na odgovarajući način uzmu u obzir stavovi i doprinosi lokalnih i regionalnih vlasti izraženi u okviru višerazinskih dijaloga o klimi i energiji u državama članicama;
32. podupiranju Europske komisije u nastojanjima da uspješno osmisli i provede plan „Val obnove“ te da ga učini okosnicom strategije oporavka nakon pandemije;
33. podupiranju nastojanja Europske komisije da uspostavi sustav označivanja proizvoda koji nisu povezani s deforestacijom te da zaštiti i obnovi šume u cijelom svijetu;
34. premošćivanju digitalnog jaza i promicanju digitalnog učenja i digitalizacije lokalnih i regionalnih javnih službi, među ostalim uz potporu programa Digitalna Europa za razdoblje 2021. – 2027., kako bi se smanjilo administrativno opterećenje, potaknuo održivi rast lokalnih poduzeća, povećala otpornost gospodarstva i doprinijelo održivijoj i zelenijoj Europi;
35. podupiranju podučavanja svih građana u području digitalne i medijske pismenosti na regionalnoj i lokalnoj razini te radu na uspostavi europskog okvira za uvođenje antropocentrične i pouzdane umjetne inteligencije;
36. pozivanju Europske komisije, država članica EU-a i njihovih regija i gradova da podrže ubrzavanje modernizacije i digitalizacije sustava obrazovanja i osposobljavanja, uključujući putem potrebnih ulaganja u obrazovnu infrastrukturu, opremu i potpore zapošljavanju u lokalnom gospodarstvu; doprinošenju naporima da se ponovno pokrenu aktivnosti u okviru programa Erasmus + i Europskih snaga solidarnosti. Europski prostor obrazovanja i ažurirani Program vještina za Europu dva su važna kanala za djelovanje i potporu koje treba poduprijeti u okviru budućeg programa Erasmus;

37. poboljšanju širokopolasne povezivosti i uvođenju mreže 5G na lokalnoj i regionalnoj razini u urbanim i ruralnim područjima i mapiranju budućih potreba za ulaganjima;
38. osiguravanju toga da regionalne i lokalne vlasti mogu doprinijeti budućoj strategiji „od polja do stola“ i od nje imati koristi; uspostavi lokalnih vijeća za prehranu, povezivanju lokalnih proizvođača hrane s potrošačima, promicanju zdrave prehrane i podizanju svijesti o bacanju hrane; rješavanju problema financijskih potreba poljoprivrednih gospodarstava kako bi ona mogla poduzeti nužne mjere u pogledu klime, okoliša i bioraznolikosti;
39. rješavanju sve većeg problema odljeva mozgova i jačanju regionalnih inovacijskih ekosustava jačanjem teritorijalne kohezije; poticanju ekonomije dobrobiti i promicanju istraživanja i inovacija, među ostalim uz pomoć potpora iz programa Obzor Europa, ESIF-a i raznih nacionalnih instrumenata financiranja; pokretanju što je prije moguće teritorijalnih inicijativa za predviđanje, kao i aktivnosti namijenjenih jačanju socijalne, ekonomske i zdravstvene otpornosti regija i gradova;
40. doprinosu sveobuhvatnoj europskoj strategiji za demografske promjene kojom se svladavaju svi demografski izazovi i koja sadržava sveobuhvatan, koordiniran i integriran odgovor EU-a na demografske izazove, s obzirom na to da je riječ o međusektorskoj temi koja utječe na sve politike EU-a;
41. osiguravanju toga da EU razvije sveobuhvatnu humanitarnu i pravednu migracijsku politiku i da ne dozvoli da se države članice, pogranične regije, otoci i najudaljenije regije sami nose s migracijskom krizom jer je to i europsko i nacionalno pitanje; podupiranju razmjene najboljih praksi za integraciju migranata među regionalnim i lokalnim vlastima;
42. pružanju doprinosa regionalne i lokalne razine reformi migracijske politike EU-a, što uključuje integraciju, pravedne postupke vraćanja i politike azila kojima bi se omogućila odgovarajuća reakcija na tekuće i buduće migracijske trendove; uklanjanju osnovnih uzroka migracija u suradnji sa zemljama porijekla i tranzita kad su posrijedi osobe kojima je potrebna humanitarna pomoć; zaštiti vanjskih granica EU-a; sprečavanju nezakonite migracije i borbi protiv trgovanja ljudima;
43. promicanju kulture poštovanja vladavine prava na lokalnoj i regionalnoj razini kao preduvjeta za europsku integraciju i kao temeljne vrijednosti EU-a koja je potvrđena Ugovorima i zajednička ustavnoj tradiciji država članica;
44. pozivanju EU-a da, uz uvažavanje socijalnih partnera i nacionalnih sustava, zaštiti radna mjesta i osigura oporavak utemeljen na uzlaznoj socioekonomskoj konvergenciji i poboljšanim socijalnim pravima i radnim uvjetima za sve, uključujući za osobe koje rade u novim oblicima

zapošljavanja, kao što su rad putem platformi i ekonomija honorarnih poslova, kao i radnike u tradicionalnom gospodarstvu, mikropoduzeća i kulturni sektor; prepoznavanju činjenice da dvije trećine svih radnih mjesta stvaraju MSP-ovi, od kojih je većina čvrsto ukorijenjena u lokalnim zajednicama pa stoga predstavlja ključnu sastavnicu europskog društvenog tkiva; OR nastavlja promicati inicijativu „Europska poduzetnička regija“, kao i druge aktivnosti na europskoj razini kojima se nastoji razviti i pojačati poduzetništvo, naročito među mladima;

45. preuzimanju uloge posrednika u razvojnoj suradnji između gradova i regija te ulogu zagovarača UN-ovih ciljeva održivog razvoja kako bi se preuzela uloga predvodnika u doprinosu svladavanju globalnih izazova kao što su sukobi i politička nestabilnost, ekonomska osjetljivost, migracije i klimatske promjene;
46. razmjeni dobrih praksi s lokalnim i regionalnim vlastima zemalja pristupnica i partnerskih zemalja iz susjedstva EU-a, kao i zemalja globalnog juga, te olakšavanju njihovog pristupa ciljanoj potpori EU-a.

Osiguravati da na temelju socijalne, ekonomske i teritorijalne kohezije kao temeljne vrijednosti Europska unija uvijek djeluje u interesu svojih građana i područja u kojima žive

Zadaća OR-a bit će osigurati da se u okviru politika Europske unije koje utječu na građane i područja u kojima žive (lokalizirane politike) poštuje ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija. U ostvarivanju te zadaće OR će se oslanjati na zakonodavni i politički rad svojih članova, članica, partnera, dionika i dionica, kao i na njihov rad na politikama. Nastavit će s radom na mobilizaciji „Saveza za koheziju“, pokazujući dodanu vrijednost kohezije kao politike i kao temeljne vrijednosti na kojoj počivaju sve politike EU-a. Usredotočit će se na ulogu regija i gradova u okviru plana gospodarskog oporavka EU-a. Ovoj zadaći pridonijet će i Europski tjedan regija i gradova te godišnji lokalni i regionalni barometar.

OR će dati prednost sljedećim ključnim mjerama:

47. zalaganju za višegodišnji financijski okvir (VFO) kao ključni instrument europske solidarnosti koji je na razini ambicija EU-a za ostvarivanje svih njegovih prioriteta, koji pruža dodanu vrijednost, transparentniji je i razumljiviji građanima te uključuje ciljeve održivog razvoja UN-a, provedbu europskog stupa socijalnih prava i nove prioritete utvrđene u europskom zelenom planu;
48. doprinosu jačanju kohezijske politike – koja je od nastanka EU-a od iznimne važnosti – i to pametnom provedbom Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, pri čemu je potrebno osigurati znatan učinak u svim europskim regijama.

49. kontinuiranom promicanju snažne i djelotvorne kohezijske politike EU-a za sve regije EU-a, koja je potrebna da bi se gradovima i regijama pomoglo da se oporave od krize uzrokovane COVID-om 19 i da bi se svladali drugi veliki izazovi koji imaju izraženu teritorijalnu dimenziju i uzrokuju nejednak učinak unutar i između raznih regija i gradova u Europi, a to su naročito klimatske promjene i pomak prema ugljično neutralnom gospodarstvu, kao i digitalna transformacija, demografske promjene i migracije;
50. naglašavanju potrebe za odgovarajućim i stabilnim financijskim sredstvima za kohezijsku politiku i zajedničku poljoprivrednu politiku EU-a kako bi se njihov cilj u potpunosti ostvario; podupiranju lokalnog gospodarstva i lokalnih i regionalnih vlasti u djelotvornoj uporabi sredstava koja se trenutno dodjeljuju u svrhu oporavka europskog gospodarstva;
51. pozivanju na izdvajanje sredstava za regionalnu i lokalnu razinu u okviru novog Fonda za oporavak, imajući u vidu očekivani asimetrični teritorijalni učinak krize uzrokovane COVID-om 19; osiguravanju toga da se taj novi instrument ne uspostavi nauštrb proračuna kohezijske politike i da se ulaganja koordiniraju s financijskim intervencijama EU-a kako bi se maksimalno povećao učinak poluge i izbjegla fragmentacija i centralizacija;
52. naglašavanju toga da EU zbog pandemije COVID-a 19 mora ojačati zdravstvenu sigurnost i povećati vlastite zdravstvene resurse i opskrbu medicinskom opremom, uključujući osobnu zaštitnu opremu. To uključuje i uspostavu pravnih preduvjeta kako bi se u slučaju potrebe omogućila brza i jednostavna nabava ili pokretanje proizvodnih postupaka. Osim toga, lokalnim i regionalnim vlastima treba pružiti potporu u poboljšanju njihovih kapaciteta za hitnu i civilnu zaštitu. Budući da regionalne i lokalne vlasti imaju važnu ulogu u pružanju javnih zdravstvenih i socijalnih usluga građanima, OR će se zalagati za koordinirano djelovanje EU-a i njegovu potporu nacionalnim, regionalnim i lokalnim strukturama za pripravnost na katastrofe kako bi se na prijetnje i krizne situacije u području zdravlja odgovaralo u skladu s načelom supsidijarnosti;
53. organiziranju otpornosti ekonomskih ciklusa jačanjem prostorne konvergencije proizvodnih lanaca u Europi;
54. promicanju korištenja strategija održivog urbanog razvoja radi poticanja gospodarskog rasta, stvaranja radnih mjesta i dostojanstvenog rada te socijalne uključenosti, u skladu s ciljevima ažurirane Povelje iz Leipziga i Plana EU-a za gradove;
55. radu na ažuriranju okvira gospodarskog upravljanja, uključujući Pakt o stabilnosti i rastu, kako bi se na temelju pouka izvučenih iz tekuće krize fiskalna pravila EU-a poboljšala uvođenjem zlatnog pravila za održiva ulaganja, uključujući sufinanciranje strukturnih i investicijskih fondova u okviru sveukupnog cilja održivog financijskog planiranja;

56. praćenju učinka pandemije i njezinih negativnih posljedica na dugoročno zapošljavanje u svim lokalnim i regionalnim gospodarstvima EU-a; isticanju važnosti preispitivanja industrijske i poduzetničke strategije EU-a i usmjeravanja na aspekte rasta koji se tiču održivosti kako bi se omogućio brz oporavak; promicanju inovativnih ekosustava, socijalne ekonomije i pametne specijalizacije te podupiranju lokalizirane industrijske politike;
57. praćenju primjene Kodeksa ponašanja za partnerstva radi osiguravanja punog sudjelovanja lokalnih i regionalnih vlasti u pripremi sporazuma o partnerstvu i programa za razdoblje 2021. – 2027. Načela partnerstva i višerazinskog upravljanja također bi trebala poslužiti kao primjer za upravljanje europskim semestrom;
58. pozivanju na to da se gradovima i regijama omogući izravan pristup financijskim sredstvima EU-a u svrhu provedbe europskog zelenog plana; osiguravanju toga da lokalne i regionalne vlasti budu uključene u pripremu planova za pravednu tranziciju i provedbu Fonda za pravednu tranziciju;
59. osiguravanju mogućnosti da regije, gradovi i pojedinci imaju koristi od mjera pojednostavljenja europskih strukturnih i investicijskih fondova; podupiranju borbe protiv lošeg upravljanja fondovima EU-a i prijevera te sprečavanja istih;
60. doprinošenju jačanju i poboljšanju funkcioniranja jedinstvenog tržišta, ne samo identificiranjem prepreka četirima slobodama na lokalnoj i regionalnoj razini i poticanjem administrativnog pojednostavljenja već i insistiranjem na tome da su lokalne i regionalne vlasti ključan dio provedbe i primjene pravila jedinstvenog tržišta; isticanju, s tim u vezi, golemog učinka koji sloboda kretanja ima na jedinstveno tržište i upozoravanju na to da se ne smije dopustiti njegova daljnja fragmentacija;
61. proširivanju Saveza za koheziju kako bi se u promicanju kohezijske politike mobilizirali dionici u javnom i privatnom sektoru te prikazivanju svim građanima EU-a dodane vrijednosti i demokratskih načela EU-a praćenjem učinka ulaganja koja se financiraju sredstvima EU-a i obavještanjem javnosti o tome;
62. praćenju privremenog okvira za mjere državne potpore i mjera kasnije donesenih u sličnu svrhu, kojima se omogućuje ciljana potpora za spašavanje radnih mjesta u sektorima i regijama koji su posebno teško pogođeni pandemijom; isticanju toga da bi se u ovom kontekstu fleksibilnijim pravilima o državnoj potpori nastojalo postići „otklanjanje ozbiljnog poremećaja u gospodarstvu neke države članice“, a da će ta svrha biti aktualna još dugo nakon prosinca 2020., što je datum prestanka važenja privremenog okvira za mjere državne potpore; stoga, pozivanju Komisije da bude spremna produljiti taj privremeni okvir ili dopustiti sličnu fleksibilnost kako bi se sektorima i regijama zahvaćenima krizom pomoglo da se oporave;

63. podupiranju prikupljanja i širenja informacija povezanih s fleksibilnošću postupaka javne nabave jer se u trenutačnim okolnostima javnim naručiteljima time omogućuje korištenje pregovaračkog postupka sa smanjenim proceduralnim zahtjevima;
64. zalaganju za izradu programa EU-a za ruralna područja u cilju zaustavljanja depopulacije i sprečavanja rizika od siromaštva u tim regijama, kao i u cilju uspostave uravnoteženog i sveobuhvatnog pristupa europskom teritorijalnom razvoju;
65. aktivnom poduzimanju daljnjih mjera u vezi sa svojom inicijativom „pametna sela“ i promicanju tog koncepta među institucijama EU-a; promicanju inicijativa za inovacije i modernizaciju ruralnih područja i usvajanju strategije za održivu i pametnu mobilnost u okviru programa „Pametne turističke destinacije“;
66. insistiranju na tome da bi se u slučaju krizne situacije, tijekom koje bi se granice privremeno zatvorile ili bi bile strože nadzirane, EU i države članice trebale dogovoriti o zajedničkim obvezujućim pravilima i procedurama kojima bi se osigurala sloboda kretanja u EU-u; skretanju pozornosti na to da prekogranična gospodarska i socijalna područja imaju veliku vrijednost za EU;
67. naglašavanju toga da su se tijekom krize uzrokovane COVID-om 19 lokalni i regionalni akteri – unatoč mnogim zatvorenim granicama i dosad nezabilježenim ograničenjima – izuzetno domišljato snašli i pronašli načine da nastave s prekograničnom i transnacionalnom suradnjom, pokazujući istinsku solidarnost među europskim građanima. Ova je kriza podsjetnik na to da je Europa bez granica jedno od ključnih postignuća europske integracije i da je treba zaštititi. Pokretanje malih prekograničnih projekata „od građana za građane“, kojima se – izgradnjom povjerenja među sudionicima – stvaraju prekogranične mreže i veliki projekti, trebalo bi ostati trajni prioritet Europske unije i njezinih institucija;
68. isticanju važnosti europske teritorijalne suradnje i osiguravanju za to potrebnih proračunskih sredstava. Ta se suradnja pokazala nužnom za brojna regionalna tijela kako za razmjenu stručnog znanja i najboljih praksi u pogledu ključnih izazova, tako i za izgradnju međuljudskih odnosa između regionalnih tijela koja se nalaze na različitim stranama granice;
69. poticanju javnih ulaganja na otocima te u slabo naseljenim i najudaljenijim regijama i to dodatnom prilagodbom pravila o državnim potporama, povećanjem europskog sufinanciranja u okviru kohezijske politike i razvijanjem teritorijalne suradnje s trećim zemljama;
70. promicanju ažuriranja sveukupnog sustava upravljanja kohezijskom politikom, a naročito pojednostavljenjem administrativnih postupaka na svim razinama upravljanja;

71. pozivanju na potpunu teritorijalnu provedbu europskog stupa socijalnih prava i na ostvarivanje jake socijalne Europe za pravednu tranziciju;
72. davanju podrške činjenici da je Komisija u uskoj suradnji s državama članicama u europski pregled socijalnih pokazatelja uključila regionalnu dimenziju;
73. osiguravanju veće otpornosti regionalnih inovacijskih ekosustava na štetne učinke mogućih budućih kriznih situacija, i to dovršenjem europskog istraživačkog prostora za slobodan protok znanstvenika, znanstvenih saznanja i tehnologije, promicanjem sinergije između programa Obzor Europa i drugih programa EU-a za financiranje te nastavljanjem uspješnog rada Platforme za razmjenu znanja i međuinstitucijske inicijative „znanost u regijama“;
74. doprinošenju reviziji Uredbe o mreži TEN-T i relevantnog financiranja; isticanju nužnosti uspostave veza koje nedostaju u prekograničnoj prometnoj infrastrukturi kako bi se povezali svi gradovi i regije Unije u središnjim i perifernim područjima, uključujući i najudaljenije regije;

Europski odbor regija iskoristit će sve svoje resurse i politički utjecaj za jačanje Europe. Štiteći temeljna prava svojih građana i osiguravajući učinkovitost i djelotvornost politika i ulaganja EU-a, Odbor će nastojati doprinositi konkurentnosti, održivosti i otpornosti EU-a kako bi on ispunio očekivanja svojih građana.

Bruxelles, 1. srpnja 2020.

Predsjednik
Europskog odbora regija

Apostolos Tzitzikostas
